



PM 2011:108 RVIII (Dnr 001-1057/2011)

## **Staten som fastighetsägare och hyresgäst (SOU 2011:31)**

**Remiss från Socialdepartementet**

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.  
Som svar på remissen ”Staten som fastighetsägare och hyresgäst” (SOU 2011:31) hänvisas till denna promemoria.

**Föredragande borgarrådet Madeleine Sjöstedt** anför följande.

### *Ärendet*

Betänkandet behandlar den statliga lokalförsörjningen med de olika förändringar som skett under de senaste 20 åren. Utredningen föreslår olika förslag på förbättrad och effektivare lokalförsörjning. Utredningen föreslår bland annat att statens kulturfastigheter bör sammanföras och förvaltas av Statens fastighetsverk.

Statens fastighetsverk bör arbeta mer aktivt med att utveckla besöksmål i samarbete med kommuner, landsting och besöksnäringen. Det är, enligt utredningen, viktigt att myndigheten prioriterar utveckling av de besöksmål där man kan få till stånd långsiktiga avtal om lokal medfinansiering eller åtaganden från lokala parter. Syftet är att åstadkomma lägre kostnader för staten, att tillgängliggöra kulturarvet alternativt att fler insatser kan genomföras för samma insatta statliga resurser.

### *Beredning*

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, fastighetsnämnden och kulturnämnden.

*Stadsledningskontoret* ser positivt på att Statens fastighetsverk bör samarbeta mer aktivt med lokala och regionala aktörer, däribland kommuner, för att utveckla besöksmål och tillgängliggöra kulturarvet. Detta får dock inte innebära en övervältring av kostnader på kommunerna som staten borde stå för.

*Fastighetsnämnden* anser att utredningens förslag gällande förbättrad och effektivare lokalförsörjning generellt sett är bra.

*Kulturnämnden* anser att det är positivt att samla de kulturhistoriskt värdefulla miljöerna hos en förvaltare.

### *Mina synpunkter*

Jag ser positivt på förslaget att samla de kulturhistoriskt värdefulla miljöerna hos en förvaltare och jag delar synpunkten att Statens fastighetsverk bör samarbeta mer aktivt med lokala och regionala aktörer för att utveckla besöksmål och tillgängliggöra kulturarvet. Att skapa tillgång till den fysiska platsen men framförallt att skapa tillgång till kunskap och information om platsen och göra den tillgänglig för forskning är ett viktigt område att arbeta vidare med.

Jag vill avslutningsvis, i likhet med stadsledningskontoret, framhålla att ett tätare samarbete mellan Statens fastighetsverk och lokala och regionala aktörer inte får innebära en övervältring av kostnader på kommunerna som staten borde stå för. Beträffande den s.k. *berättelsemodellen*, där varje fastighet bedömts utifrån sin förmåga att illustrera och levandegöra ett kulturellt eller historiskt skeende, hänvisar jag till kulturnämndens svar.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som svar på remissen ”Staten som fastighetsägare och hyresgäst” (SOU 2011:31) hänvisas till denna promemoria.

Stockholm den 9 juni 2011

MADELEINE SJÖSTEDT

### *Bilaga*

Staten som fastighetsägare och hyresgäst (SOU 2011:31), sammanfattning

**Borgarrådsberedningen** tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Det antecknades till förteckningen att Miljöpartiet lämnar ärendet utan eget ställningstagande.

### **Kommunstyrelsen**

Det antecknades till protokollet att Miljöpartiet lämnar ärendet utan eget ställningstagande.

## ÄRENDET

Socialdepartementet har remitterat ”Staten som fastighetsägare och hyresgäst” (SOU 2011:31) till Stockholms stad för yttrande.

Utredningen behandlar den statliga lokalförsörjningen med de olika förändringar som skett under de senaste 20 åren. Utredningen föreslår olika förslag på förbättrad och effektivare lokalförsörjning. Utredningen föreslår bland annat att statens kulturfastigheter bör sammanföras och förvaltas av Statens fastighetsverk.

Statens fastighetsverk bör arbeta mer aktivt med att utveckla besöksmål i samarbete med kommuner, landsting och besöksnäringen. Det är, enligt utredningen, viktigt att myndigheten prioriterar utveckling av de besöksmål där man kan få till stånd långsiktiga avtal om lokal medfinansiering eller åtaganden från lokala parter. Syftet är att åstadkomma lägre kostnader för staten att tillgängliggöra kulturarvet alternativt att fler insatser kan genomföras för samma insatta statliga resurser.

## BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, fastighetsnämnden och kultur-  
nämnden.

### **Stadsledningskontoret**

**Stadsledningskontorets** tjänsteutlåtande daterat den 26 maj 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ser positivt på utredningens förslag att Statens fastighetsverk bör samarbeta mer aktivt med lokala och regionala aktörer, däribland kommuner, för att utveckla besöksmål och tillgängliggöra kulturarvet. Detta får dock inte innebära en övervältring av kostnader på kommunerna som staten borde stå för.

### **Fastighetsnämnden**

**Fastighetsnämnden** beslutade vid sitt sammanträde den 19 maj 2011 att besvara remissen genom att överlämna och återopa fastighetskontorets tjänsteutlåtande.

Bengt Sandberg m.fl. (S) och Maj-Len Eklund (V) deltog inte i beslutet

**Fastighetskontorets** tjänsteutlåtande daterat den 10 maj 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Utredningen är mycket bred och beskriver den statliga lokalförsörjningen med de förändringar som skett ur ett 20-årigt perspektiv. Kontoret finner i utredningens olika förslag till förbättrad och effektivare lokalförsörjning både ur fastighetsägar- och hyresgästperspektiv intressant också för den egna verksamheten. Kontoret anser att utredningens förslag gällande dessa delar generellt sett är bra.

Det skilda fastighetsbeståndet där olika hyresmodeller tillämpas är ett exempel på likheter. Marknadshyra kontra kostnadshyra ett annat exempel. Föreslagen samverkan med bl.a. kommunen beträffande utveckling av kulturhistoriska besöksmål tror kontoret kan vara av intresse för staden. I övrigt avstår fastighetskontoret från att framföra några synpunkter efter-

som utredningen främst berör statens fastighetsförvaltning.

## **Kulturnämnden**

**Kulturnämnden** beslutade vid sitt sammanträde den 20 maj 2011 att besvara remissen genom att överlämna och återopa kulturförvaltningens tjänsteutlåtande.

**Kulturförvaltningens** tjänsteutlåtande daterat den 10 maj 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen väljer att koncentrera synpunkterna på de frågor i utredningen som har bäring på kulturhistoriskt värdefulla miljöer vilka berör förvaltningens kompetens och sakområde.

Att samla de kulturhistoriskt värdefulla miljöerna hos en förvaltare är positivt och kulturförvaltningen tillstyrker förslaget. Statens fastighetsverk har sedan inrättandet för närmare 20 år sedan arbetat systematiskt med kunskapsuppbyggnad, målskrivning och vårdplanering kring de kulturhistoriskt värdefulla miljöer – byggnader och landskap – som verket förvaltar. Förslaget trycker på att förvaltningen ska utvecklas ytterligare med målsättningar för bevarande och brukande. I många delar är det kulturförvaltningens uppfattning att SFV redan idag är förebildliga som fastighetsförvaltare av ett kvalificerat fastighetsbestånd. Förvaltningen vill dock stryka under att ett utökat uppdrag, som syftar till en kvalitetshöjning i förvaltningen av de kulturhistoriskt viktigaste byggnaderna i landet, också måste innebära en resursförstärkning.

Kulturförvaltningen ser en potential i att utveckla den sk berättelsemodellen som stöd i urvalet av byggnadsminnen i landet som helhet. Utgår man från det statliga innehavet är det väsentliga delar av utvecklingen av Sverige som inte belyses; ex bostäder, skolor, vård och tillverkningsbyggnader. Modellen bör kunna utnyttjas för att systematiskt ta fram nyckelobjekt i *berättelsen Sverige* som inte tar sin utgångspunkt i ägandet. Detta skulle vara en modern variant av de inventeringar som gjordes på 1970-80-talen med anledning av utpekandet av riksintressen och Kulturmiljövårdsprogram för Sverige.

På senare år har Fastighetsverkets uppdrag också utvecklats till att innefatta tillgängliggörande av kulturarvet, något som utredningen anser bör intensifieras ytterligare. Med tillgängliggörande menas inte bara att skapa tillgång till den fysiska platsen utan även att skapa tillgång till kunskap och information om platsen och göra den tillgänglig för forskning. Redan idag finns fler exempel på samarbeten mellan SFV och Stadsmuseet och Medeltidsmuseet kring kunskapsuppbyggnad i Stockholm, ex på Riddarholmen och i Stockholms slott. Förvaltningen ser möjligheter till och välkomnar framtida samarbeten både kring levandegörande och antikvariska frågor.